

Fənn sillabusu

İxtisas: 050406 - "Maliyyə"

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə

Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Dövlət maliyyəsi (Lənkəran Dövlət Universitetinin 05.09.2024-cü il tarixli 4/116 sayılı əmri ilə təsdiqlənmişdir)

Kodu: IPF-B12

Tədris ili: III (2025/2026)

Semestr: I

Tədris yükü: cəmi: Cəmi: 30 saat (30 saat müəhazirə)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Hüseynli Nuran Mirəqil oğlu, b/m

Məsləhət günləri və saati: I-V gün saat 9⁰⁰-13⁰⁰.

E-mail ünvanı: nurangaga@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas

1. Cihan Bulut, Elçin Süleymanov Dövlət maliyyəsi. Dərslik, Bakı 2013.
2. Xankişiyev B.A., Mirzəyev M.M. Dövlət maliyyəsi. Dərs vəsaiti. Bakı, 1998
3. N. Novruzov, X. Hüseynov "Maliyyə". Dərslik. Bakı, 2007.

Əlavə

4. Государственные финансы. Учебное пособие для академического бакалавриата, Берзон Н. И., Петрикова И. В., Голованова Н. В., Герасимова Ю. В., Юрайт, 2017
5. Государственные финансы. Учебник для академического бакалавриата, Борис Алехин., ЛитРес, 2022

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən İqtisadiyyata giriş fənninin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Dövlət maliyyəsi ölkənin maliyyə sisteminin tərkib hissəsidir. Dövlət maliyyəsi - milli sərvətin bir hissəsinin və ictimai məhsulun dəyərini bölgüsü və yenidən bölgüsü ilə əlaqədar olaraq dövlətin və dövlət müəssisələrinin maliyyə resurslarının formalaşdırılması və cəmiyyətin sosial-mədəni ehtiyaclarını ödəyən, istehsalın təmin edilməsi, genişləndirilməsi, ölkənin müdafiəsi və idarəedilməsi tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə yaranan pul münasibətləridir. Dövlətin iqtisadi və sosial sahələrdə yerinə yetirməli olduğu vəzifələrin vacibliyi maliyyə resurslarının məqbul hissəsinin onun əlində cəmləşdirilməsini, mərkəzləşdirilməsini zəruri edir. Bu resurslardan istifadə forması isə dövlətin iqtisadi, siyasi və sosial vəzifələrinin yerinə yetirilməsi tələbatının maliyyə təminatçısı rolunda çıxış edən dövlətin mərkəzləşdirilmiş pul vəsaiti fondlarıdır. Dövlət maliyyəsinin iqtisadi inkişafdakı rolu iqtisadiyyatın sabitləşdirilməsi, bazar münasibətlərinə uyğunlaşma, investisiya fəallığının stimullaşdırılması kimi fəaliyyəti ilə izah olunur.

"Dövlət maliyyəsi" kursunun təqdim edilməsində əsas məqsəd dövlətin gəlir və xərcləri, vergilər, dövlət büdcəsi və fiskal siyasət haqqında biliklər tədris etməkdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir;
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir;
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Cəmi: 30 saat (30 saat müəhazirə)

№	Keçirilən <u>mühazirə</u> , seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	(Müh) Saat	Tarix
1	2	3	4
1	Mühazirə mövzuları Mövzu : Dövlət maliyyəsinin predmeti Plan: 1. Maliyyənin mahiyyəti, predmeti və metodu 2. Maliyyənin funksiyaları və zəruriliyi 3. Mərkəzləşdirilmiş maliyyə resursları 4. Dövlət maliyyəsinin əsas prinsipləri, funksiyaları və tərkibi 5. Dövlət gəlirlərinin formalaşması metodları 6. Dövlət xərclərinin iqtisadiyyatın maliyyə tənzimlənməsində rolu Mənbə: [Mühazirə materialları; 1; 2; 3; 4; 5]	4	
2	Mövzu: Dövlət maliyyə siyasəti Plan: 1. Maliyyə siyasətinin mahiyyəti 2. Maliyyə siyasətinin hədəfləri, vasitələri və vergi siyasətinin tipləri 3. Dövlətin maliyyə siyasətinin məzmunu və formalaşmasının ümumi prinsipləri 4. Vergi siyasəti və onun həyata keçirilməsi mexanizmləri 5. Fiskal siyasət, onun mahiyyəti və əsas alətləri 6. Fiskal siyasətin tipləri və növləri 7. Azərbaycan Respublikasının büdcə siyasəti Mənbə: [Mühazirə materialları; 1; 2; 3; 4; 5]	4	
3	Mövzu: Dövlət maliyyə sistemi Plan: 1. Maliyyə sisteminin mahiyyəti və Azərbaycan Respublikasının maliyyə sistemi 2. Dövlət maliyyəsinin tərkib hissəsi kimi dövlət büdcəsi, onun funksiyaları və prinsipləri 3. Dövlət maliyyəsinin tərkib hissəsi kimi dövlət krediti, onun funksiyaları və prinsipləri 4. Dövlət maliyyəsinin tərkib hissəsi kimi büdcədən kənar fondlar, onun mahiyyəti, əhəmiyyəti və formalaşdırılması metodları Mənbə: [Mühazirə materialları; 1; 2; 3; 4; 5]	2	
4	Mövzu: Dövlət maliyyəsinin idarə edilməsi və dövlət maliyyə nəzarəti Plan 1. Dövlət maliyyəsinin idarə edilməsinin mahiyyəti, metodları və maliyyənin dövlət idarəetmə orqanları sistemi 2. Dövlət maliyyəsinin idarə edilməsi üzrə ümumi prinsiplər 3. Xəzinədarlıq sisteminin mahiyyəti, inkişaf mərhələləri 4. Xəzinədarlıq sisteminin vəzifələri, funksiyaları və strukturu Mənbə: [Mühazirə materialları; 1; 2; 3; 4; 5]	2	
5	Mövzu: Dövlət maliyyə nəzarəti Plan 1. Dövlət maliyyə nəzarətinin mahiyyəti və zəruriliyi 2. Maliyyə nəzarətinin növləri, formaları və metodları 3. Dövlət maliyyə nəzarəti orqanları Mənbə: [Mühazirə materialları; 1; 2; 3; 4; 5]	2	

6	Mövzu : Azərbaycan Respublikasının büdcə sistemi və büdcə prosesinin təşkili əsasları Plan 1. Dövlət büdcəsinin əsas əlamətləri 2. Büdcə quruculuğu və büdcə hüququ 3. Azərbaycan Respublikasının büdcə sisteminin təsnifatı 4. Büdcələrarası münasibətlər, büdcələrin tənzimlənməsi 5. Büdcə prosesinin təşkili prinsipləri və büdcə vəsaitinin sərəncamçıları 6. Büdcə layihəsinin müzakirəsi və təsdiqi 7. Dövlət büdcəsinin icrası və büdcə icrası üzərində maliyyə nəzarəti Mənbə: [Mühazirə materialları; 1; 2; 3; 4; 5]	4	
7	Mövzu : Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsinin gəlirlər sistemi Plan: 1. Dövlət büdcəsinin gəlirlər sisteminin mahiyyəti 2. Dövlət büdcəsinin gəlirlərinin tərkibi və quruluşu 3. Büdcənin qeyri - vergi gəlirləri Mənbə: [Mühazirə materialları; 1; 2; 3; 4; 5]	2	
8	Mövzu : Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsinin xərcləri sistemi Plan: 1. Büdcə xərclərinin təsnifatı 2. Büdcədən maliyyələşmə prinsipləri və formaları 3. Xərc smetası və xərc norması Mənbə: [Mühazirə materialları; 1; 2; 3; 4; 5]	2	
9	Mövzu : Vergi sistemi Plan 1. Vergi sistemi haqqında ümumi anlayış 2. Vergi sisteminin əsas elementləri və prinsipləri 3. Vergilərin əsas funksiyaları və vergi dərəcələrinin növləri 4. Vergi tənzimlənməsinin əsas prinsipləri Mənbə: [Mühazirə materialları; 1; 2; 3; 4; 5]	2	
10	Mövzu: Dövlət krediti Plan 1. Dövlət krediti anlayışı 2. Dövlət kreditinin xüsusiyyətləri 3. Dövlət kreditinin funksiyaları Mənbə: [Mühazirə materialları; 1; 2; 3; 4; 5]	2	
11	Mövzu: Dövlət sığortası Plan 1. Dövlət sığortası 2. Sığorta fəaliyyətinə dövlət nəzarəti 3. Dövlət icbari şəxsi sığorta və sığorta qurumları Mənbə: [Mühazirə materialları; 1; 2; 3; 4; 5]	2	
12	Mövzu : Dövlət borcu və onun idarə edilməsi Plan 1. Dövlət borcunun mahiyyəti 2. Daxili dövlət borcu. Xarici dövlət borcu 3. Dövlət borcunun məqsədi. Dövlət borcunun müddəti 4. Dövlət borclarının idarə edilməsinin əsas prinsipləri Mənbə: [Mühazirə materialları; 1; 2; 3; 4; 5]	2	
x	Cəmi:	30	

XI. Fənn üzrə tələblər: Bu istiqamətdə xüsusilə aşağıdakılar tələb olunur:

- Dövlətin gəlir və xərcləri, vergilər, dövlət büdcəsi və fiskal siyasət haqqında biliklər əldə etmək;
- Dövlət maliyyəsinin nəzəri əsaslarına dair biliklərə yiyələnmək;
- Dövlət maliyyəsinin ayrı-ayrı tərkib elementlərinə dair biliklər əldə etmək və s.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Dövlətin gəlir və xərclərinin sistemini öyrənir;
- Dövlət xəzinədarlıq sistemini öyrənir;
- Dövlət kreditinin forma və prinsiplərini öyrənir;
- Dövlət maliyyəsinin ayrı-ayrı tərkib elementlərin təhlilini aparmağı bacarır;
- Fiskal siyasətin iqtisadiyyata təsiri ilə bağlı araşdırma aparmağı bacarır və s.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollektiv sualları:

I Kollokvium sualları:

1. Maliyyənin mahiyyəti, predmeti və metodu
2. Maliyyənin funksiyaları və zəruriliyi
3. Mərkəzləşdirilmiş maliyyə resursları
4. Dövlət maliyyəsinin əsas prinsipləri, funksiyaları və tərkibi

- dövlət gəlirlərinin formalaşması metodları
6. Maliyyə siyasətinin mahiyyəti
7. Dövlətin maliyyə siyasətinin məzmunu və formalaşmasının ümumi prinsipləri
8. Vergi siyasəti və onun həyata keçirilməsi mexanizmləri
9. Fiskal siyasət, onun mahiyyəti və əsas alətləri
10. Azərbaycan Respublikasının büdcə siyasəti
11. Maliyyə sisteminin mahiyyəti və Azərbaycan Respublikasının maliyyə sistemi
12. Dövlət maliyyəsinin tərkib hissəsi kimi dövlət büdcəsi, onun funksiyaları və prinsipləri
13. Dövlət maliyyəsinin tərkib hissəsi kimi dövlət krediti, onun funksiyaları və prinsipləri
14. Dövlət maliyyəsinin tərkib hissəsi kimi büdcədən kənar fondlar, onun mahiyyəti, əhəmiyyəti və formalaşdırılması metodları
15. Dövlət maliyyəsinin idarə edilməsi üzrə ümumi prinsiplər

II Kollokvium sualları:

1. Dövlət maliyyə nəzarətinin mahiyyəti və zəruriliyi
2. Dövlət maliyyə nəzarəti orqanları
3. Maliyyə nəzarətinin növləri, formaları və metodları
4. Büdcə quruculuğu və büdcə hüququ
5. Büdcələrarası münasibətlər, büdcələrin tənzimlənməsi
6. Dövlət büdcəsinin gəlirlər sisteminin mahiyyəti
7. Büdcənin qeyri - vergi gəlirləri
8. Büdcə xərclərinin təsnifatı
9. Büdcədən maliyyələşmə prinsipləri və formaları
10. Vergi sistemi haqqında ümumi anlayış
11. Vergi sisteminin əsas elementləri və prinsipləri
12. Vergilərin əsas funksiyaları və vergi dərəcələrinin növləri
13. Vergi tənzimlənməsinin əsas prinsipləri
14. Dövlət krediti anlayışı
15. Dövlət kreditinin funksiyaları

XV. Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Maliyyənin mahiyyəti, predmeti və metodu
2. Maliyyənin funksiyaları və zəruriliyi
3. Mərkəzləşdirilmiş maliyyə resursları
4. Dövlət maliyyəsinin əsas prinsipləri, funksiyaları və tərkibi
5. Dövlət gəlirlərinin formalaşması metodları
6. Dövlət xərclərinin iqtisadiyyatın maliyyə tənzimlənməsində rolu
7. Maliyyə siyasətinin mahiyyəti
8. Maliyyə siyasətinin hədəfləri, vasitələri və vergi siyasətinin tipləri
9. Dövlətin maliyyə siyasətinin məzmunu və formalaşmasının ümumi prinsipləri
10. Vergi siyasəti və onun həyata keçirilməsi mexanizmləri
11. Fiskal siyasət, onun mahiyyəti və əsas alətləri
12. Fiskal siyasətin tipləri və növləri
13. Azərbaycan Respublikasının büdcə siyasəti
14. Maliyyə sisteminin mahiyyəti və Azərbaycan Respublikasının maliyyə sistemi
15. Dövlət maliyyəsinin tərkib hissəsi kimi dövlət büdcəsi, onun funksiyaları və prinsipləri
16. Dövlət maliyyəsinin tərkib hissəsi kimi dövlət krediti, onun funksiyaları və prinsipləri
17. Dövlət maliyyəsinin tərkib hissəsi kimi büdcədən kənar fondlar, onun mahiyyəti, əhəmiyyəti və formalaşdırılması metodları
18. Dövlət maliyyəsinin idarə edilməsinin mahiyyəti, metodları və maliyyənin dövlət idarəetmə orqanları sistemi
19. Dövlət maliyyəsinin idarə edilməsi üzrə ümumi prinsiplər
20. Xəzinədarlıq sisteminin mahiyyəti, inkişaf mərhələləri
21. Xəzinədarlıq sisteminin vəzifələri, funksiyaları və strukturu
22. Dövlət maliyyə nəzarətinin mahiyyəti və zəruriliyi
23. Maliyyə nəzarətinin növləri, formaları və metodları
24. Dövlət maliyyə nəzarəti orqanları
25. Dövlət büdcəsinin əsas əlamətləri
26. Büdcə quruculuğu və büdcə hüququ
27. Azərbaycan Respublikasının büdcə sisteminin təsnifatı
28. Büdcələrarası münasibətlər, büdcələrin tənzimlənməsi
29. Büdcə prosesinin təşkili prinsipləri və büdcə vəsaitinin sərəncamçıları
30. Büdcə layihəsinin müzakirəsi və təsdiqi
31. Dövlət büdcəsinin icrası və büdcə icrası üzərində maliyyə nəzarəti
32. Dövlət büdcəsinin gəlirlər sisteminin mahiyyəti
33. Dövlət büdcəsinin gəlirlərinin tərkibi və quruluşu
34. Büdcənin qeyri - vergi gəlirləri
35. Büdcə xərclərinin təsnifatı
36. Büdcədən maliyyələşmə prinsipləri və formaları

37. Xərc smetası və xərc norması
38. Vergi sistemi haqqında ümumi anlayış
39. Vergi sisteminin əsas elementləri və prinsipləri
40. Vergilərin əsas funksiyaları və vergi dərəcələrinin növləri
41. Vergi tənzimlənməsinin əsas prinsipləri
42. Dövlət krediti anlayışı
43. Dövlət kreditinin xüsusiyyətləri
44. Dövlət kreditinin funksiyaları
45. Dövlət sığortası
46. Sığorta fəaliyyətinə dövlət nəzarəti
47. Dövlət icbari şəxsi sığorta və sığorta qurumları
48. Dövlət borcunun mahiyyəti
49. Daxili dövlət borcu. Xarici dövlət borcu
50. Dövlət borcunun məqsədi. Dövlət borcunun müddəti

Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il (01 sayılı protokol) tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri:

dos. Əlixan Bədəlov

Fənn müəllimi:

b/m. Nuran Hüseynli

  Dekan 6 Fədlizadə